

In deze editie van het Plantage Filmfestival staat Marjoleine Boonstra centraal. Haar films worden op festivals op de hele wereld vertoond en ze won werkelijk overal prijzen voor haar werk. Ze kijkt met mededogen naar de wereld in een visueel poëtische stijl waardoor haar documentaires altijd opvallen en ontroeren. Foto: Kunstenaar Do Ho Suh uit Home away from Home.

IN DIT BULLETIN

Activiteiten

Erik Hardeman interviewt gast op het Filmfestival **Marjoleine Boonstra**, blz. 2-3. SOOP-lezingen van niemand minder dan **Yvonne Kroonenberg** (*God in Amerika*) en **Fleur Crusius** (Desmet Studio's), blz. 3. Een eigenzinnig **klassiek voorjaarsconcert met het Nesko**, blz. 4. **Peter-Paul de Baar** wandelt

met ons door het museum en de Jordaan van **Theo Thijssen**, blz. 4.

'...alsof je met een luchtballon aan komt zweven om te kijken: wat kan ik van deze mensen leren...'

Marjoleine Boonstra, blz. 2

Artikelen

Helena van Essen over **Tel Aviv**, een Joods reizigersrestaurant aan de gracht, blz. 5. Het **Light Festival** door de ogen van Joke van der Wey in haar **Observaties**, blz. 6.

En verder

Verhoging **ledencontributie**, blz. 3. Het **Plantagegedicht** is van Jana Arns, blz. 6.

Plantage Filmfestival 2020

De documentaires van

Marjoleine Boonstra

Thema: *Herinnering - What Keeps Mankind Alive*

Zaterdag 22 februari, Inloop 12.30 uur

Aanvang programma 13.00 uur; Pauze ca 15.00 uur

Afsluiting 17.15 uur, met borrel na.

Desmet Studio's, Plantage Middenlaan 4a

Gratis toegang voor leden, overige bezoekers € 10,-

Vooraf en in de pauze zijn aan de bar broodjes en warme en koude dranken verkrijgbaar.

Marjoleine Boonstra wordt voor de pauze en aan het eind van de middag geïnterviewd. Ze licht haar documentaires toe en beantwoordt vragen van het publiek. Een uitgebreider overzicht komt op onze website en in de herinneringsmail. Lees het interview en programmaoverzicht op pagina 2-3.

Interview met Marjoleine Boonstra

What keeps mankind alive

Erik Hardeman

Van de Dokwerker via een vluchtelingenkamp in Kroatië en het atelier van een Koreaanse kunstenaar naar de Amsterdamse haven bij nacht. De jaarlijkse filmdag van de Vrienden neemt ons dit jaar mee op een fascinerende rondreis over de wereld, bekeken door de camera van de veelzijdige Nederlandse filmmaker – en buurtbewoner – Marjoleine Boonstra.

Als ik in de spiegel kijk, schrik ik als ik zie hoe ik ben veranderd. Daarom bekijk ik mezelf zo weinig mogelijk. De vrouw kijkt na deze woorden een tijdlang zwijgend, bijna uitdrukkelingsloos, in de lens. Tegen de donkere achtergrond is alleen haar gezicht te zien. Even later glijdt de camera traag langs een door een nachtkijker gefilmd paarsblauw landschap van tenten. Het is de laatste nacht voor de ontruiming van het Servische vluchtelingenkamp Kuplensko in Kroatië.

De scène uit de korte film *Sa Nule* is Marjoleine Boonstra ten voeten uit. Verstilde beelden van mensen die ruim de tijd krijgen om in sobere bewoordingen hun vaak schrijnende verhaal te vertellen. 'Een steeds terugkerend thema in mijn films is *What keeps mankind alive*, vertelt zij in haar atelier aan de Veemkade. '*Sa Nule* is onderdeel van een lange film over het conflict in voormalig Joegoslavië. Ik heb die film gemaakt omdat het in de nieuwsberichten voortdurend ging over aantallen vluchtelingen zonder dat die mensen een gezicht kregen. Ik

heb in *Sa Nule* geprobeerd om werkelijk contact met ze te maken door ze in alle rust aan het woord te laten. Ik maak geen journalistieke reportages, geen films om snel even op je telefoon of ipad te bekijken. Ze zijn beschouwend van aard, het bekijken vraagt om aandacht.'

Luchtballon

Na een opleiding aan de Kunstacademie in Groningen vertrok Marjoleine Boonstra in 1985 naar de Filmacademie in Amsterdam, waar zij in de klas zat met onder meer Esmée Lammers en Mike van Diem. Haar klasgenoten droomden van Hollywood, maar zij wilde van meet af aan documentaires maken. 'Ik heb van jongs af aan belangstelling gehad voor de manier waarop mensen met een andere culturele achtergrond leven, hoe ze overleven en wat hun houvast is. Het mooie van documentaires maken is dat je ergens kunt neerstrijken, als het ware alsof je met een luchtballon aan komt zweven om te kijken: wat kan ik van deze mensen leren, hoe pakken zij dingen aan? Ik probeer kijkers met mijn beelden het gevoel te geven dat ze zelf even op die plek zijn.' Haar belangstelling voor mensen voerde haar de afgelopen jaren naar de meest uiteenlopende gebieden in de wereld, van Korea, Kazachstan en Kirgizië tot het New Orleans van kort na de cycloon Katrina. Daar voerde zij 's nachts gesprekken met mensen die door de overstromingen alles kwijt waren geraakt, maar die toch in hun buurt waren blijven wonen. 'Waarom ik daar 's nachts ben gaan filmen? Ik wilde laten zien dat het toen een stad was waar mensen onder barre omstandigheden moesten overleven. Er was geen water en geen elektriciteit, dus ik dacht: als er geen elektriciteit is, moet ik niet overdag filmen, want dan zie je dat niet.

's Nachts filmen was daar levensgevaarlijk, want de jongens die er rondzwierden, waren niet mals. Maar dat had ik ervoor over want alleen zo kon ik laten zien dat New Orleans een bijna onleefbare stad was geworden, waar sommige mensen toch probeerden door te gaan met leven. We hadden een gewapende politieman ingehuurd en met hem ging ik op zoek naar bewoners. De crew bleef uit veiligheidsoverwegingen in de auto zitten, totdat ik iemand gevonden had die gefilmd wilde worden. Soms was dat best angstig, maar ach, dat ben ik wel gewend. Ik heb ook in Afghanistan en in Mali gefilmd waar de bommen letterlijk om me heen vielen. Tja, dat is de consequentie van het maken van documentaires. Maar ik heb kennelijk een beschermengel, want wonderlijk genoeg is er nog nooit iets ernstigs met me gebeurd.'

Ketelbinkie

Tijdens de filmdag van de Vrienden draait onder meer *Haven*, ook een film die 's nachts is opgenomen. Heeft Marjoleine Boonstra iets speciaals met de nacht? 'Dat klopt. Ik vind de nacht een heel mooi deel van de 24 uur waaruit een dag bestaat. Mensen hebben dan vaak wat meer rust om te praten, maar ik ben ook een filmmaker die sfeer wil bouwen met licht. De nacht was bij uitstek geschikt om een beeld te schetsen van een haven die in die tijd een beetje

stil was gevallen. Ik vond het interessant om te zien wie daar 's nachts rondzweerven. Het leuke is dat je dan allerlei mensen tegenkomt, vaak ras-Amsterdammers, die je kunnen vertellen hoe het vroeger in de haven was. Ik ontmoette er bijvoorbeeld een man, die als klein jongetje nogal lastig was en om die reden op zijn dertiende het huis was uitgestuurd. Moet je nagaan, een moeder die tegen haar kind zegt: 'Ik vind jou vervelend en ik heb al kinderen genoeg, dus bekijk het maar.' Hij werd gewoon een schip op geschopt om daar als ket-elbinkie de kost te gaan verdienen.' Het toeval helpt haar wel vaker aan bijzondere verhalen, vertelt ze, zoals toen ze een film over de Dokwerker aan het maken was en bij het beeld een man met een hondje tegen het lijf liep. 'Hij bleek de zoon te zijn van een internist van Pools-Joodse afkomst en hij vertelde me daar een indrukwekkend verhaal over zijn vader in de oorlog. Ik vind dat ongelooflijk, hoe je 's ochtends in de sneeuw puur toevallig een man

Kort programmaoverzicht

De Dokwerker - Beeld en herinnering (mensen geïnterviewd rond het bekende beeld; 2016, 30'); **Sa Nule** (inwoners van een vluchtelingenkamp in voormalig Joegoslavië beantwoorden de vraag: wie zie je in de spiegel?; 1996, 10'); **Home away from Home - De werelden van Do Ho Suh** (de Zuid-Koreaanse kunstenaar in Londen over zijn ruimtelijke kunstwerken en migrantenbestaan; 2019, 52'); **Keep on Steppin' - De man en het meer** (ontmoeting met man wiens leven is ontwricht; 2012, 5'); **Schitterende Collecties** (historische documentaire over drie joodse kunsthandelaren die prachtige collecties opbouwen; 2010, 33'); **Haven' - Omzwingingen in de nacht** (een portret van de mensen die leven en werken in de nachtelijke Amsterdamse haven; 2004, 53').

tegenkomt die tegenover de Dokwerker woont, met een hele geschiedenis die bijna niemand kent.' Soms bezorgen haar films haar bijzondere contacten, zoals met Kerttu Vuolab, de vertaalster van het bekende boek *De Kleine Prins* van Antoine de Saint-Exupéry in het Sami, de taal van de Lappen in het noorden van Finland. 'In mijn nieuwe film *Het wonder van Le Petit Prince* vertelt Kerttu waarom dat boek haar zo dierbaar is. Toen de film

onlangs in Australië werd uitgebracht en ik zelf niet bij de première kon zijn, heb ik Kerttu gevraagd of zij in mijn plaats wilde gaan. Ze is me zo dankbaar dat ze me heeft uitgenodigd om van de zomer in Noord-Finland te komen zalmvissen. Geweldig toch?'

Voor meer informatie: www.marboni.nl.

Het Filmfestival van de Vrienden wordt financieel ondersteund door de Gemeente Amsterdam.

Verhoging contributie voor 2020

Op voorstel van het Bestuur heeft de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Vrienden van de Plantage op 27 juni 2019 tot een verhoging besloten van de ledencontributie voor 2020. Dat is voor het eerst in de geschiedenis van de Vereniging want de bijdrage was al vanaf 1991 (!) hetzelfde. De belangrijkste redenen om de bijdrage te verhogen, zijn de hogere kosten voor het organiseren van onze activiteiten. Er worden meer activiteiten georganiseerd en de kosten per activiteit (voor zaalhuur, vergoedingen, drukkosten, porti e.d.) nemen eveneens toe. Daarnaast doemden donkere wolken op aan de horizon wat betreft het verkrijgen van subsidies en projectbijdragen. De nadelige gevolgen van deze ontwikkelingen voor onze financiële situatie heeft het Bestuur, en dus ook de ALV, tijdig willen ondervangen.

De nieuwe bedragen zijn: Individueel lid: € 20 (was € 16); Individueel plus huisgenoot € 28 (was € 23); Bedrijfslidmaatschap € 50 (was € 35).

De contributie-inning vindt plaats in mei. We hopen dat u begrip heeft voor de noodzaak om de vereniging financieel gezond te houden. Daarnaast spreken we de wens uit dat de verhoging voor niemand een beletsel zal blijken te zijn om lid te blijven en onze activiteiten (zoveel mogelijk) te bezoeken. Voor vragen: info@vriendenvandeplantage.nl.

SOOP-lezingen

Nieuwe Kerkstraat 124

Toegang gratis, ook voor introducés, na afloop buurtborrel

Donderdag 27 februari om 16.30 uur

Yvonne Kroonenberg: God in Amerika

Foto: Roel Wijnants CC

De bekende schrijfster Yvonne Kroonenberg komt deze middag praten over haar nieuwste boek: *God in Amerika*. Kroonenberg woonde op haar 18de een jaar in de Amerikaanse Bible Belt. Ze keerde na bijna vijftig jaar terug om te kijken hoe het haar oude hippie-vrienden vergaan was. Ze bleken zonder uitzondering diep gelovig geworden.

Donderdag 26 maart om 16.30 uur

Fleur Crusius: Desmet, van schouwburg tot studio

Iedereen in de Plantage-Weesperbuurt kent het karakteristieke pand Desmet dat al vanaf 1879 aan het begin van het rechte stuk van de Plantage Middenlaan staat. De afgelopen 20 jaar is het in gebruik als Desmet Studio's, een complex waar tv- en geluidsopnames worden gemaakt en alle mogelijke andere evenementen worden georganiseerd, waaronder het Filmfestival van de Vrienden.

Fleur Crusius, managing director van Desmet Studio's gidst ons door de rijke geschiedenis van het gebouw.

Eigenzinnig klassiek

Het Nesko: jong toptalent met bijzonder programma

Zondag 22 maart, aanvang: 15.00 uur

Kapel van het Occohofje

Nieuwe Keizersgracht 92

Gratis toegang voor leden, overigen € 5,-

Op de eerste voorjaarszondag presenteren enkele musici van het Nesko in de kapel van het Occohofje een klassiek concert. Nesko staat voor Nederlands Studenten Kamerorkest en telt in volledige bezetting zo'n 40-45 orkestleden. Het is in 1964 opgericht om talentvolle studenten de kans te bieden in een kamerorkest te musiceren. Daarvoor wordt het Nesko ieder jaar opnieuw samengesteld uit zo'n veertig ambitieuze studen-

ten die naast hun studie op hoog niveau muziek maken. Binnen het Nesko houden zij zich enkele weken intensief bezig met het kamermuziekrepertoire. Het stimuleren van talent, kwaliteit en originaliteit staat bij het Nesko voorop. Elk jaar staat er een andere jonge dirigent voor het orkest en wordt bovendien een nieuwe opdrachtcompositie uitgevoerd om jonge componisten aan te zetten tot het schrijven van kamermuziek. Wat het orkest onderscheidt van andere studentenorkesten zijn de lunchconcerten met verschillend samengestelde muziekensembles op bijzondere plekken zoals

een gevangenis of een AZC. Zo komt klassieke muziek ook naar mensen die daar anders niet of nauwelijks mee in aanraking komen. Het Nesko is al met al een eigenzinnig orkest.

De audities van het orkest vinden plaats in de kapel van het Occohofje. Om die reden bood het Nesko spontaan aan om enkele orkestleden een concert te laten geven. Zij zullen een strijkkwartet van Beethoven ten gehore brengen, een of twee celloduetten en – heel bijzonder in deze setting – enkele stukken met harp. Het concert is een samenwerking tussen het Occohofje en de Vrienden.

Rondleiding museum en wandeling

Theo Thijssen en de Jordaan

Gids: Peter-Paul de Baar

Zaterdag 7 maart 2020

Aanvang: 14.00 tot ca. 16.00 uur

(graag op tijd aanwezig)

Verzamelpunt: Theo Thijssen Museum,

Eerste Leliedwarsstraat 16

Er is plaats voor max. 20 deelnemers

Aanmelden: willem@campcatz.nl

De sloopvergunning voor het pand was al afgegeven toen bewonderaars van Theo Thijssen in oktober 1987 een gedenksteen op de gevel van zijn geboortehuis in de Jordaan aanbrachten. Dankzij het voortvarende optreden van de net opgerichte Stichting Theo Thijssen en de steun van PvdA-kamerlid Jan Schaefer, werd het pand herbouwd. Begin 1995 werd het Theo Thijssen Museum er geopend.

Theo Thijssen (1879-1943) was in de eerste plaats onderwijzer – vooral in Amsterdam-Oost! – met een duidelijke visie op hoe je met kinderen moest omgaan. Het was bijzonder in die tijd om het kind als individu te zien en tege-

lijk de klas als sociale eenheid belangrijk te vinden. In vele artikelen nam Thijssen schoolboekjes, lesmethoden en vaak ook de auteurs daarvan kritisch tot do-delijk-satirisch onder de loep. Een van zijn slachtoffers beet hem toe dat hij dan zelf maar een kinderboek moest schrijven, als hij zo goed wist hoe het moest. Het resultaat was de jeugdroman *Jongensdagen*.

Veel van zijn boeken spelen zich af in de Jordaan. *Kees de jongen* is het bekendst, maar ook het genoemde *Jongensdagen* en *Het taaie ongerief* werden veel gelezen, evenals het autobiografische *In de ochtend van het leven*. Naast schrijver was Theo Thijssen bestuurder van de onderwijsvakbond; later kwam hij voor de SDAP in de Tweede Kamer en in de Amsterdamse gemeenteraad.

Peter-Paul de Baar, onze gids, was een van de oprichters van de Stichting Theo Thijssen en het Theo Thijssen Museum. Hij was tot 2018 bijna dertig jaar lang

hoofdredacteur van *Ons Amsterdam*.

Hij schreef al eens een wandelgids rond Theo Thijssen. Momenteel werkt hij aan diens biografie. Een betere gids is niet denkbaar voor deze rondleiding door het museum en de wandeling door de Jordaan, waarbij Thijssens relatie met onze buurt ook aan de orde komt. En aan het eind van de middag weet u alles van de 'zwembadpas'!

Een Joods reizigersrestaurant-aan-huis Tel Aviv aan de gracht

Helena van Essen

Stel je voor, je bent veel onderweg voor je werk en maakt lange dagen, dus wil je ook goed eten. Maar je bent Joods en als dat eten uitsluitend kosjer mag zijn, waar kun je dan terecht? Nu, in 2020, vind je de adressen online, maar hoe ging dat pakweg 100 jaar geleden?

Voor traditioneel levende Joodse handelsreizigers was dat niet eenvoudig. Zij trokken met koffers vol monsters van hun waren, variërend van babykleding tot fietsonderdelen, door het hele land. Zij reisden per trein en ritselden bij de conducteur, tegen betaling van een mooie sigaar, een Joodse 'privé-coupé'. Onderweg gingen ze lunchen, maar die lunch moest wel absoluut 'kosjer' zijn, dat wil zeggen ritueel geoorloofd. Het RE-OR-gidsje bood uitkomst. Hierin stonden alle adressen van goedgekeurde eetgelegenheden en pensions in het land. Vanaf 1926 waren er ook REOR-broodjes verkrijgbaar op verschillende stations en in de Jaarbeurs in Utrecht.

NIEUW ISRAELIETISCH WEEKBLAD

VEREENIGING „RITUEEL ETEN OP REIS“

Heden is de vijftiende, geheel herziene, uitgave van het R.E.O.R.-adressenboekje verschenen, bevattende:

- 1e. De gecontroleerde rituele eetgelegenheden (Hôtels en Pensions) over vijf werelddeelen.
- 2e. De volledige gegevens omtrent de rituele Vacantie-reizen der Nederlandsche Reis-vereeniging in samenwerking met R.E.O.R.
- 3e. Scheepvaartlijnen met rituele keuken en diverse andere gegevens.

Leden en donateurs ontvangen dit boekje gratis. Verder is het verkrijgbaar tegen inzending van f 2.50 bij den Administrateur D. H. HIRSCH, Dufaystraat 3, Amsterdam-Zuid, Telefoon 26827, Postgiro 97193.

Eventuele wijzigingen worden steeds bekend gemaakt. 993

De plaatsing van twaalf 'struikelstenen' voor Nieuwe Prinsengracht 18, waar ik woon, was aanleiding om me te verdiepen in de achtergrond van de Joodse mensen die er in de oorlog hebben gewoond en die bijna allemaal in Sobibor of Auschwitz zijn vermoord. Hoe verrassend om te ontdekken dat op dit adres een REOR-restaurant was gevestigd.

'Tel Aviv' was het restaurant-aan-huis van het gezin van de Poolse kok Josef Berger (1902), zijn vrouw Pepi Sonnenschein (1902) en hun in Neurenberg geboren zoon Isidoor (1926) en dochter Mirjam (1928). Ze boden daarnaast onderdak aan de

TEL AVIV

is de naam van een Restaurant O.R.T., N. Prinsengracht 18 bij de Diamantbeurs. De heer Jos Berger had gaarne, dat U zijn advertentie in ons blad van heden op pagina 7 Uw gewaardeerde aandacht schenkt.

40-jarige Thérèse Teitelbaum en ook nog enkele maanden aan een nachtje van Pepi, de modiste Rebeka Felsen (1904). Ongevooflijk hoe je met zoveel mensen op 90 m² kon wonen en ook nog een kosjer restaurant kon runnen.

De Vereeniging 'Ritueel Eten op Reis' werd in 1918 opgericht. Artikel 2 van de statuten luidde: 'Het verkrijgbaar doen stellen van Joodsch ritueel eten op reis.' Alle adressen uit het gidsje werden vooraf geïnspecteerd: waren ze 'kasjroet-proof', voldeden het eten en de keukeninrichting aan de uitgebreide Joodse spijswetten, kon het etiket O.R.T. (onder rabbinaal toezicht) worden verleend? In de praktijk leverde dit veel discussie op tussen rekkelijken en preciezen. Mocht een Joodse hotel-restauranthouder zijn gasten op sabbat net zo goed verzorgen als op de andere dagen?

Ferienzeit, Reisezeit 1316

aber auch in AMSTERDAM können Sie sehr gut essen. Besuchen Sie „Tel Aviv“ Inh. Jos. Berger, O.R.T., Nw. Prinsengr. 18, nächst Diamantbeurs. Diner ab 75 ct. Lunch ab 40 ct. Auch in den Mittagst. w. Küche

R.E.O.R. keek ook over de grenzen en wisselde adreslijsten uit met de Duitse zustervereniging, de Hamburger Verein. Ze organiseerde vanaf 1922 rituele reizen langs de Rijn, naar Brussel, Parijs en Zwitserland. De REOR-gids bevatte steeds meer adressen uit heel Europa en ook uit de Verenigde Staten. Toen de Hamburger Verein noodgedwongen haar werkzaamheden moest beëindigen, richtte haar oud-voorzitter begin 1939 samen met R.E.O.R. de I.V.R.I. op, de Internationale Vereeniging ter bevordering van Rituele Eetgelegenheden. Het plan was om in alle landen 'zodra dat mogelijk zal zijn' een R.E.O.R. op te richten met de I.V.R.I. als koepelorganisatie. In juni 1939 verscheen

TÜCHTIGES MÄDCHEN 2976

für kleine Pension per sofort gegen hohem Lohn gesucht. Anmelden BERGER, N. Prinsengr. 18

hun eerste en tevens laatste internationale adressenlijst.

Over hoe het restaurant Tel Aviv in de

oorlog verging, is weinig bekend. In een in 1941 uitgekomen nieuwe REOR-gids stond het restaurant nog vermeld. En op 13 juni 1943, toen verschillende burens en ook Thérèse Teitelbaum al waren gedeporteerd, kon Josef Berger blijkbaar probleemloos naar de politie stappen om aangifte te doen van diefstal van een damestas met daarin een persoonsbewijs en een portemonnee. Daarna wordt niets meer van hem vernomen, maar kort na de oorlog adverteert hij met restaurant Tel

RESTAURANT „TEL AVIV“

Ond. Rabb. Toezicht.

SCHEVENINGEN

is **כשר** GEOPEND

Speciaal tarief voor geheel Pesach. Uitsluitende verzorging. — Gezellige sfeer

Aanmeldingen en inlichtingen: Restaurant „JAPPA“ Utrechtsestraat 26, Tel. 6267 J. BERGER, Duyzestraat 25, Tel. 5411. A'dam-O.

Aviv in Scheveningen. Hij heeft dus met zijn gezin de oorlog overleefd, al blijft het een raadsel hoe. Wel is bekend dat Josef en Pipi nog tot 1969 in Amsterdam hebben gewoond. Toen emigreerden zij naar Haifa om daar van hun pensioen te genieten.

Voor Bronnen en herkomst illustraties zie de websiteversie van dit artikel op <https://vriendenvandeplantage.nl/historie/>.

Lights Out

Joke van der Wey

Het Light Festival is weer voorbij. Er dobberen nog wat onverlichte autowrakken bij de Nijlpaardenbrug, maar de meeste lichtkunstwerken zijn weggehaald. Ik heb het demonteren van de veelkleurige ledspiraal bij de ingang van Artis met een zucht van verlichting (*no pun intended*) gadegeslagen. Niet omdat dit nu juist zo lelijk was, maar om wat het inhield: een einde aan de ongewone drukte die onze buurt de afgelopen maanden teisterde dan wel verlevendigde, net hoe je er tegenover staat.

Want wat je ook vond van de lichtkunst, ongevaarlijke edelkitsch of een highlight van het kunstwezen; veel mensen vonden het de moeite van het bezichtigen waard. Vooral de onafzienbare stoet aan sloepen en rondvaartboten wekte verbazing. Gelukkig maakte het vaarverkeer weinig lawaai, maar het was duidelijk dat het bootwezen uitstekend 'gemarket' was. Niet dat iedereen op het water zat en dat er dus geen wandelaars waren, ook op de kades en langs de grachten was het dringen. Af en toe leek het of de Wallen waren leeggelopen naar de Plantagebuurt.

Aan de conversatie te horen sloten veel dagjesmensen hun dagje Amsterdam af met een bezoek aan het Light Festival, en uiteraard waren er veel toeristen en natuurlijk ook veel

Illustratie: Joanna Blaisse

Amsterdammers. Er waren zelfs jogginggroepjes die langs de kunstwerken renden en dan tussendoor even opdrukten bij de verlichte hijskraan aan het Entrepotdok of de Wolven van Artis. Al met al was het evenement – zeker qua bezoeker-saantallen – een ongekend succes.

Maar wat is het fijn dat de rust is weergekeerd. Het lijkt me vooral een zegen voor iedereen die een woonboot heeft of aan het water woont. Maar ook als buurtfietser is het heerlijk om niet tussen de mensenmassa's door te hoeven manoeuvreren. En als wandelaar om te kunnen genieten van het stille vlakke water dat winters voortkabbelt. Het is alleen nog even wennen aan het gemis van de blauwe Eftelingvlinders op de Nieuwe Keizergracht. Ik weet niet eens of ik ze mooi of lelijk vond, maar ik werd er wel vrolijk van.

Plantagegedicht

JANA ARNS

Foto: Marijke Eggermont

Jana Arns (Gent, 1983) is een alleskunner-kunstenaar. Ze dicht, musiceert en fotografeert 'én dat nooit los van elkaar', zoals ze zelf zegt. Ze debuteerde in 2016 met de bundel *Status: het is ingewikkeld* waarin ook tien kunstzinnig bewerkte zelfportretten zijn opgenomen. Een recensent noemde ze 'van een bedwelmende sensualiteit'. Haar tweede bundel, *Nergens in het bijzonder*, verscheen in 2018 en op

de laatste ademtocht van 2019 verscheen *Het is het huis dat niet goed alleen kan zijn*. Ze won in die korte tijd al verschillende prijzen met haar poëzie. Haar website bekijken voor de combinatie van dichtkunst, muziek en fotografie is een must: www.janashoot.com!

Dochter

Ze zet de tijd luider.

Groeit uit haar dagboeken.

*Draagt de week binnenstebuiten
om niet naar huis te moeten.*

*Ze kleurt enkel nog met lippenstift,
buiten de lijnen met oogpotlood.*

*Ze wil later alles worden. Behalve ons.
Wij zijn de horden op haar baan.*

*Ze raakt ons met de zool
en woorden die gewassen mogen worden.*

Wij krijgen de groei niet uit haar kleren.

Uit: *Het is het huis dat niet goed alleen kan zijn*.
Uitgeverij P, Leuven, 2019.

Redactie Willem Campschreur, Erik Hardeman, Joke van der Wey.

Vormgeving Marianne Boeije.

Uitgave Vereniging Vrienden van de Plantage, Nieuwe Prinsengracht 18-H, 1018 XJ Amsterdam, www.vriendenvandeplantage.nl, info@vriendenvandeplantage.nl, versijnt 4x per jaar.

Bestuur René Mentink (voorzitter/ledenadm.), Willem Campschreur (secretaris), Joop Hox (penningmeester), Liesbeth de Ruijter (sociale media/website).

Nieuwe leden aanmelden via onze website.

Contributie particulieren €20, huisgenoten €8,

instellingen/bedrijven vanaf €50 p.j.

Betalingen NL04 INGB 0004 4314 90 t.n.v.

Vereniging Vrienden van de Plantage, Amsterdam.